

Generaldirektörens stab
Sara Frankl
08-50694804

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Kopia:
finansdepartementet.registrator
@regeringskansliet.se

Redovisning av uppdrag till statliga myndigheter att bidra med underlag för Sveriges genomförande av Agenda 2030

1 Sammanfattning

SCB bidrar till genomförandet av Agenda 2030 främst genom att utveckla, framställa och sprida officiell och annan statlig statistik, samt genom att bedriva förvaltningsbistånd genom tjänsteexport på statistikområdet. Verksamheten bidrar till att uppfylla delmålen som berör säkerställande av allmän tillgång till information och tillförlitliga uppgifter av hög kvalitet, effektiva och transparenta institutioner, ansvarsutkrävande och effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad. Delmålen finns under mål 16 och 17.

SCB gör bedömningen att det finns behov av ytterligare åtgärder för att myndigheten på ett effektivare sätt ska kunna bidra till att agendans mål och delmål nås såväl globalt som nationellt.

Främst handlar det om en omfattande efterfrågan till Sverige och SCB för att utveckla statistisk kapacitet i låg- och medelinkomstländer. För att SCB:s internationella verksamhet ska kunna utvecklas till att möta möjligheterna med Agenda 2030 behövs en långsiktighet i finansieringen av SCB:s tjänsteexport som inte ges av finansieringen genom Sida som endast omfattar enskilda projekt.

SCB kan ytterligare bidra till agendans uppfyllande på nationell nivå genom en stärkt dialog med policysidan om uppföljning, analys av statistiska resultat och genom att utveckla statistik som kan bidra till mer integrerade analyser av hållbarhet. Statistik om de sociala aspekterna av hållbarhet bör kunna integreras bättre med ekonomisk

statistik och miljöstatistik. Ett sådant initiativ ryms dock inte inom SCBs ekonomiska ramar i dagsläget.

Utöver det bidrag till genomförandet av agendan som beskrivs i kapitel 3, kan SCB spela en viktig roll i det arbete som handlar om mätning och uppföljning av genomförandet.

SCB:s uppgifter, internationella åtaganden och erfarenhet av samordningen av det svenska statistiksystemet ger en unik inblick i såväl nationell statistikutveckling och -produktion som i internationella mekanismer för rapportering, mätning och uppföljning. SCB har bra möjligheter att kunna identifiera vad som kan göras med dagens statistiksystem och vilka utvecklingsbehov som finns för att möta krav i samband med den nationella uppföljningen. SCB har kompetens och förmåga att på ett konstruktivt och effektivt sätt bidra till planering av den nationella uppföljningen av agendan.

2 SCBs bidrag till genomförandet av agendan

Respektive myndighet ska bedöma på vilka mål och delmål i agendan som dess verksamhet har störst inverkan, på nationell och internationell nivå.

SCB bidrar till genomförandet av Agenda 2030 främst genom att utveckla, framställa och sprida officiell statistik och annan statlig statistik vilket bidrar till att säkerställa allmän tillgång till oberoende information i samhället. *Mål 16.*

SCB bedriver också förvaltningsbistånd genom tjänsteexport inom statistikområdet vilket syftar till att stödja uppbyggnaden av effektiva och oberoende statistikinstitutioner i låg- och medelinkomstländer och till att öka tillgången på aktuella och tillförlitliga uppgifter av hög kvalitet för att möjliggöra evidensbaserat beslutsfattande och ansvarsutkrävande. Fokus ligger särskilt på de länder och regioner som är prioriterade inom ramen för svenskt utvecklingssamarbete. *Mål 16 och 17.*

I tabellen i kapitel 3 beskrivs på vilket sätt SCB bidrar till genomförandet av agendans mål och delmål.

Uppföljning och mätning är i många fall en förutsättning för genomförande av förändring. Ett område där detta blir uppenbart är i jämställdhetsarbetet där den statistiska framställningen blir en förutsättning för förståelse av strukturerna.

SCB framställer statistik på ett stort antal områden och bidrar därmed till genomförandet av flertalet av agendans mål och delmål genom att möjliggöra regelbunden uppföljning. Detta har dock inte lyfts i

redovisningen i tabellen i kapitel 3. Däremot har ett kapitel lagts till redovisningen som handlar specifikt om mätning och uppföljning av agendan och den roll SCB kan spela på det området.

2.1 Jämställdhetsintegrering

Myndigheten ska även i redovisningen beakta att det i agendan anges att ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i genomförandet av agendan.

SCB har i sitt regleringsbrev för 2016 fått i uppdrag att ta fram en plan för hur myndigheten avser arbeta med jämställdhetsintegrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen. Planen ska beskriva på vilket sätt jämställdheten ska integreras i myndighetens ordinarie verksamhet och innehålla identifierade utvecklingsbehov och mål samt aktiviteter som myndigheten avser att vidta och genomföra under 2017-2018. Planen ska redovisas till regeringen i oktober 2016.

Ett jämställdhetsperspektiv integreras i SCBs genomförande av Agenda 2030 genom att såväl jämställdhetsintegreringen som arbetet med agendan avser den ordinarie verksamheten, inklusive tjänsteexporten. Ett jämställdhetsperspektiv ska föras in i alla myndighetens processer.

SCB producerar inom ramen för sin ordinarie verksamhet statistik som belyser förhållandena för kvinnor och män i samhället. Statistiken utgör ett viktigt underlag för uppföljningen av jämställdhetsmålen. Inom ramen för tjänsteexporten arbetar SCB med att tillsammans med sina partnerländer ta fram planer för utveckling av partnerländernas jämställdhetsstatistik och har också tillsammans med Sida utvecklat en kurs i jämställdhetsstatistik som vänder sig till länder som vill utveckla den delen av sin statistikproduktion.

2.2 Behov av ytterligare åtgärder

Om myndigheten bedömer att det, inom ramen för myndighetens ansvarsområde, finns behov av ytterligare åtgärder för att uppfylla agendans mål och delmål, på nationell nivå och för att bidra till att målen nås globalt, ska dessa översiktligt beskrivas.

SCB gör bedömningen att det finns behov av ytterligare åtgärder för att myndigheten på ett effektivare sätt ska kunna bidra till att agendans mål och delmål nås såväl globalt som nationellt.

2.2.1 SCBs bidrag till att mål och delmål kan nå globalt

SCB har lång erfarenhet av att arbeta med enskilda projekt med Sida-finansiering och är tillika en av de svenska myndigheter som har mest omfattande tjänsteexport.

Agenda 2030 innebär ökade krav på uppföljning och därmed på tillgång till relevant, tillförlitlig och oberoende statistik. Oberoende statistik i linje med FN:s grundläggande principer för officiell statistik är en förutsättning för ett evidensbaserat beslutsfattande och ansvarutkrävande och därmed också en viktig fråga i ett lands demokratiutveckling. För många låg- och medelinkomstländer är uppföljningen av Agenda 2030:s mål och delmål en stor utmaning då den statistiska kapaciteten och kunnandet är lågt.

Statistikinstitutioner i många länder har otillräcklig finansiering för att kunna leverera den mest grundläggande ekonomiska och sociala statistiken. De har därför en svag förmåga att arbeta med andra viktiga områden som miljö- och klimatstatistik, jämställdhetsstatistik och arbetsmarknadsstatistik.

Efterfrågan till Sverige och SCB för att utveckla statistisk kapacitet i låg- och medelinkomstländer är omfattande. SCB behöver ibland tacka nej till relevanta förfrågningar i avsaknad av en mer effektiv finansieringsmekanism för myndigheters tjänsteexport inom ramen för det svenska utvecklingssamarbetet.

SCB ser, genom sitt omfattande internationella nätverk, strategiska möjligheter till ett långsiktigt arbete med statistikutveckling inom ramen för Agenda 2030. Detta inkluderar möjligheter att i samarbete med systemmyndigheter i låg- och medelinkomstländer förse samarbetsländerna med behovsanalyser och förslag till åtgärder för att stärka kvaliteten inom den officiella statistiken och för att öka tillgången till relevanta, tillförlitliga och oberoende nationella data. Ett område som skulle kunna utvecklas ytterligare är analys och tekniskt stöd för att stärka utvalda statistikområden (t.ex. hälsa, utbildning, miljö, jämställdhet, hushållsundersökningar), styrning och ledning av statistikinstitut, liksom koordinering och utveckling av nationella statistiksystem.

Andra strategiska möjligheter är rådgivning inom den svenska utvecklingspolitiken vad gäller kopplingen mellan statistik, utveckling och mätbarhet ("vad kan mätas och hur"), liksom medverkan med statistisk expertis i prioriterade internationella processer (t.ex. via utstationering/utlåning av personal till FN, Världsbanken och OECD). För att SCB:s internationella verksamhet ska kunna utvecklas till att möta möjligheterna med Agenda 2030 behövs en långsiktighet i finansieringen av SCB:s tjänsteexport som inte ges av finansieringen genom Sida som endast omfattar enskilda projekt. Ett särskilt anslag via utgiftsområde 7, internationellt bistånd,

skulle ge möjligheter att mer effektivt kunna svara upp mot relevanta behov att utveckla statistisk kapacitet i låg-och medelinkomstländer.

2.2.2 Ytterligare åtgärder för att uppfylla agendans mål och delmål på nationell nivå

SCB kan ytterligare bidra till agendans uppfyllande på nationell nivå genom en stärkt dialog med policysidan om uppföljning, analys av statistiska resultat och genom att ta fram mer integrerad statistisk information.

Erfarenheter från tidigare arbete med hållbarhetsindikatorer har visat på det starka behovet av en dialog med användare av statistiken. Samhället är på många sätt indelat i sektorer och det innebär att det kan vara svårt att se vilka som är mottagare av indikatorer som samlat visar utvecklingen. I framtagandet av agendan har civilsamhället tagit en framskjuten roll som möjligen är lite mindre sektorsindeldad och även kommuner har tidigare varit aktiva i att själva vilja ha en bred bild av utvecklingen. Men på myndighets- och regeringsnivå är helhetsperspektivet svårt att täcka in. För att målen ska kunna nås kommer rapporteringen av hur det går inte i sig att vara tillräckligt, utan det är vad samhällets aktörer gör med informationen som är en stor del av arbetet. Det innebär att informationen om vad som händer kommer att behöva diskuteras och analyseras på nya sätt och i bredare konstellationer än tidigare om tanken om sektorsintegrerad utveckling ska kunna tas tillvara.

Vidare finns det ett behov av att utveckla statistik som kan bidra till mer integrerade analyser av hållbarhet. Samverkan mellan miljö och ekonomi kan belysas i miljöräkenskapssystemet som SCB fick i uppgift att utveckla 1993 tillsammans Naturvårdsverket och Konjunkturinstitutet. Något liknande för att också beakta sociala frågor tillsammans med ekonomiska och miljömässiga görs dock inte. Statistik om de sociala aspekterna av hållbarhet bör kunna integreras bättre med ekonomisk statistik och miljöstatistik. Ett sådant initiativ ryms dock inte inom SCBs ekonomiska ramar i dagsläget.

3 Redovisning av SCBs inverkan på genomförande av mål och delmål

Enbart mål och delmål som myndighetens verksamhet har störst inverkan på redovisas

Mål och delmål	Stor inverkan nationellt (ja/nej)	Verksamhet inom myndigheten som avses samt om den bedöms vara tillräcklig (ja/nej)	Stor inverkan internationellt (ja/nej)	Verksamhet inom myndigheten som avses samt om den bedöms vara tillräcklig (ja/nej)	Kommentar
16.6 Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.	Ja	Utveckling, framställning och spridning av officiell statistik och annan statlig statistik. Ja. Verksamheten bedöms vara tillräcklig även om det finns utrymme att utveckla statistik som ytterligare skulle bidra till förstärkt transparens och bättre beslutsunderlag.	Ja	Tjänstexport på statistikområdet. Ja och nej. En mer långsiktig finansieringsform behövs för att SCB ska kunna verka mer effektivt i att möta förfrågan om utveckling av statistisk kapacitet i låg- och medelinkomstländer.	Statlig statistik och statistiksystem med utgångspunkt i professionellt oberoende är en grundbult i ett demokratiskt statsbygge och en förutsättning för ett evidensbaserat beslutsfattande och ansvarsutkrävande.
16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.	Ja	Utveckling, framställning och spridning av officiell statistik och annan statlig statistik. Ja. Verksamheten bedöms vara tillräcklig även om det finns utrymme att utveckla statistik som ytterligare skulle bidra till förstärkt transparens och bättre beslutsunderlag. Det finns också utrymme för att ytterligare förstärka tillgängligheten till information på fler språk och för personer med funktionsnedsättningar.	Ja	Tjänstexport på statistikområdet. Ja och nej. En mer långsiktig finansieringsform behövs för att SCB ska kunna verka mer effektivt i att möta förfrågan om utveckling av statistisk kapacitet i låg- och medelinkomstländer.	Tillgänglighet till relevant, tillförlitlig och oberoende statistik är grundläggande i ett demokratiskt samhälle och en förutsättning för ett evidensbaserat beslutsfattande och ansvarsutkrävande. SCB arbetar kontinuerligt med att utveckla tillgängligheten till objektivt statistiskt underlag för beslutsfattande, debatt och forskning såväl nationellt som i våra partnerländer.

<p>17.9 Öka det internationella stödet för genomförande av effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna till stöd för nationella planer för att genomföra alla målen för hållbar utveckling, inklusive genom samarbete nord-syd och syd-syd samt treparts-samarbete.</p>	<p><i>Nej</i></p>		<p><i>Ja</i></p>	<p><i>Tjänstexport på statistikområdet. Ja och nej.</i> En mer långsiktig finansieringsform behövs för att SCB ska kunna verka mer effektivt i att möta förfrågan om utveckling av statistisk kapacitet i låg-och medelinkomstländer.</p>	<p>Nationell, relevant, tillförlitlig och oberoende statistik behövs för att kunna fastställa och följa upp nationella planer. Många statistikmyndigheter i låg-och medelinkomstländer saknar kapacitet i form av både personal och finansiering.</p>
<p>17.18 Till 2020 öka stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna, inklusive de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling, för att avsevärt öka tillgången på aktuella och tillförlitliga uppgifter av hög kvalitet, uppdelade efter inkomst, kön, ålder, ras, etnicitet, migrationsstatus, funktionsnedsättning, geografisk plats och andra nationellt relevanta aspekter.</p>	<p><i>Nej</i></p>		<p><i>Ja</i></p>	<p><i>Tjänstexport på statistikområdet. Ja och nej.</i> En mer långsiktig finansieringsform behövs för att SCB ska kunna verka mer effektivt i att möta förfrågan om utveckling av statistisk kapacitet i låg-och medelinkomstländer.</p>	<p>För att kunna komma vidare med mer disaggregerade data behövs utveckling av såväl kunnande som finansiering av statistikmyndigheter och statistiksystem i låg-och medelinkomstländer. Sverige och SCB har en komparativ fördel genom lång erfarenhet av att arbeta med statistikutveckling i mer än 40 länder sedan mer än 30 år. För kapacitetsuppbyggnad behövs ett långsiktigt arbetssätt med institutionella samarbeten kompletterat av inhemsk och internationell resursmobilisering för att utveckling av statsförvaltningen i flertalet fattiga länder ska kunna bli verklighet och därmed underlätta för Agenda 2030 att genomföras och följas upp.</p>

<p>17.19 Till 2030 bygga vidare på befintliga initiativ för att utveckla mått på framsteg som görs mot hållbar utveckling som kompletterar BNP samt stödja uppbyggnad av statistisk kapacitet i utvecklingsländerna.</p>	<p>Ja</p>	<p><i>Utveckling, framställning och spridning av officiell statistik och annan statlig statistik.</i></p> <p>Ja, delvis.</p> <p>Det finns ett behov av att utveckla statistik som kan bidra till mer integrerade analyser av hållbarhet. Statistik om de sociala aspekterna av hållbarhet bör kunna integreras bättre med ekonomisk statistik och miljöstatistik. Ett sådant initiativ ryms dock inte inom SCBs ekonomiska ramar i dagsläget.</p>	<p>Ja</p>	<p><i>Tjänstexport på statistikområdet.</i></p> <p>Ja och nej.</p> <p>En mer långsiktig finansieringsform behövs för att SCB ska kunna verka mer effektivt i att möta förfrågan om utveckling av statistisk kapacitet i låg- och medelinkomstländer.</p>	<p>SCB har utvecklat statistik som visar hur miljö och ekonomi samverkar sedan 1993 i det så kallade miljöräkenskapssystemet. Sedan några år är det lagstiftat att EU-länderna ska rapportera data om de ekonomiska aktörernas resursanvändning, luftutsläpp och vilka miljöskatter och subventioner som kopplar till dessa. De erfarenheterna kan användas för motsvarande integrerade analyser i det globala statistiksystemet. De sociala aspekterna av hållbarhet är dock inte systematiserade på liknande sätt. Ett motsvarande initiativ för hållbarhetsräkenskaper finns inte, men skulle kunna vara det som efterfrågas för att kunna göra de kompletteringar till BNP som efterfrågas. SCB har varit med i ett projekt finansierat av Nordiska ministerrådet som visar hur Nordiska miljöräkenskaper kan presenteras.</p> <p>Sverige och SCB har en komparativ fördel av att arbeta med långsiktig kapacitetsutveckling av statistik. SCB har lång erfarenhet av att arbeta med statistikutveckling i mer än 40 länder sedan mer än 30 år tillbaka. För kapacitetsuppbyggnad behövs ett långsiktigt arbetssätt med institutionella samarbeten kompletterat av inhemsk och internationell resursmobilisering för att utveckling av statsförvaltningen i flertalet fattiga länder ska kunna bli verklighet och därmed underlätta för Agenda 2030 att genomföras och följas upp. SCB och Sverige skulle kunna göra mer på detta område.</p>
--	-----------	---	-----------	--	---

4 Mätning och uppföljning av Agenda 2030

Utöver det bidrag till genomförandet av agendan som beskrivs ovan kan SCB spela en viktig roll i det arbete som handlar om mätning och uppföljning av genomförandet.

4.1 Mätning och uppföljning på global nivå

SCB är genom deltagande i den globala expertgruppen Inter Agency Expert Group on SDG (IAEG-SDG) aktiva i arbetet med att ta fram och förbättra det globala indikatorramverket. Genom platsen i IAEG har SCB även fått ansvar som co-chair för en arbetsgrupp som ska bistå IAEG med expertis inom geografiska data inkl. satellitdata.

SCB är också aktiva i arbetet på regional nivå där FN:s ekonomiska kommission för Europas Konferens för europeiska statistiker och undergrupper arbetar med att ta fram en färdplan för mätning och uppföljning i regionen och där förhoppningen är att arbetet kan få återverkningar på den globala nivån. Inom ramen för detta arbete har diskussioner bland annat förts om dataflöden mellan internationella organisationer, statistikbyråernas roll och om utvecklingen av indikatorer som inte existerar idag eller som tas fram av expertorganisationer för t.ex. mänskliga rättigheter eller liknande som ligger utanför den traditionella officiella statistiken. SCB har drivit synpunkten att dataflöden av de delar av den globala uppföljningen som görs med existerande harmoniserad statistik ska följa redan etablerade kanaler för överföring av data och statistik till Eurostat, OECD och FN och att det inte bör utvecklas parallella system för att skicka den statistiken till FN:s organisationer.

Genom att lita till befintliga system för dataflöden kan mer kraft ägnas åt de nya frågor som uppstår i och med uppföljningen av åtagandena i agendan. Det gäller bland annat kapacitetsuppbyggnad i de länder som behöver mer egen statistik för att följa upp målen. Men också kommunikation och tolkning och vägen fram mot de integrerade analyser som efterfrågas i agendan. Det finns en uppsjö av aktörer som vill bidra med t.ex. visualisering av indikatorerna, men det kommer också att krävas att de föreslagna uppföljningsmåten bedöms tillsammans med de åtgärder som myndigheter och andra samhällsaktörer sätter in. Det är troligt att indikatorsystemet kommer att behöva förfinas och förbättras under resans gång.

Ungefär en tredjedel av indikatorerna som finns i den nuvarande globala indikatorlistan är statistik i traditionell mening, övriga delar är expertbedömningar som kräver modellering (som t.ex. bedömning av antal dödsfall från luftföroreningar) och expertbedömningar av t.ex. policyer, lagar etc. I IAEG-SDG arbetet har SCB kunnat konstatera att länderna har väldigt olika förtroende för expertbedömningar men det finns många delmål som kommer att kräva sådana för att kunna följas upp.

Även om inte alla indikatorer är vad som vanligtvis finns i statistiken så finns i statistikvärlden erfarenheter som kan användas när man vill fånga upp tillståndet

för grupper i befolkningen och balansera sekretess, integritet och säkerhet (och kostnader) mot informationsbehov.

4.2 Uppföljning på nationell nivå

SCB ansvarar för att utveckla, framställa och sprida officiell statistik och annan statlig statistik samt för att samordna systemet för den officiella statistiken. SCB är också nationell statistikbyrå med den innebörd som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009, vilket bland annat innebär ett ansvar för samordningen av den europeiska statistik som produceras i Sverige och att vara Sveriges representant i kommittén för det europeiska statistiska systemet. SCB representerar också Sverige i OECD:s kommitté för statistik och statistisk policy, FN:s ekonomiska kommission för Europas Konferens för europeiska statistiker och i FN:s Statistikkommission.

SCB:s uppgift och erfarenhet ger en unik inblick i såväl nationell statistikutveckling och -produktion som i internationella mekanismer för rapportering, mätning och uppföljning. Samlat besitter SCB den kompetens och förmåga som krävs för att göra många av de bedömningar och avväganden som behöver göras för att skapa ett så användbart system för uppföljning som möjligt, som dessutom så långt som möjligt integrerar uppföljningen såväl vertikalt (från lokal till global nivå) som horisontellt (över målområden och teman).

SCBs uppgifter ger oss bra möjligheter att kunna identifiera vad som kan göras med dagens statistiksystem och vilka utvecklingsbehov som finns för att möta krav i samband med den nationella uppföljningen. I det sammanhanget vill SCB framföra att myndigheten har kompetens och förmåga att på ett konstruktivt och effektivt sätt bidra till planering av den nationella uppföljningen av agendan. SCB ser att följande aktiviteter skulle behöva genomföras, i dialog med den nationella delegationen för Sveriges genomförande av Agenda 2030:

- 1) En kartläggning av möjliga datakällor, datatillgång och gap nationellt för de *globala* indikatorerna samt en kartläggning av vilka indikatorer som redan idag produceras inom det svenska statistiksystemet och levereras till Regeringskansliet (bland annat miljömålsindikatorer, indikatorer till generationsmålet och jämställdhetsindikatorer) och som kan relateras till Agenda 2030 för hållbar utveckling.
- 1) Utifrån tillgänglig data analysera hur Sverige i dagsläget lever upp till den globala agendans delmål (en s.k. baslinje).
- 2) Utarbeta ett förslag för hur agendan kan följas upp på lokal, regional och nationell nivå avseende eventuell utveckling av och avsteg från de globala indikatorerna och med beaktande av den statistik och de indikatorer som produceras redan idag.
- 3) Utarbeta ett förslag till nationella rapporteringsstrukturer avseende såväl nationella som globala indikatorer.

- 4) Föreslå ett tillvägagångssätt för att på ett hållbart sätt bistå andra länder med sin produktion av nationella och globala indikatorer.

Statistiska centralbyråns redovisning av regeringens uppdrag till statliga myndigheter att bidra med underlag för Sveriges genomförande av FNs Agenda 2030 för långsiktigt hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling fastställs enligt ovan.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Stefan Lundgren i närvaro av chefsjurist Eva Nilsson och biträdande avdelningschef Magnus Häll samt utredare Sara Frankl, föredragande.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Stefan Lundgren

Sara Frankl